

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1

Teacher's Performance Based on to Professional Standards of Teachers Under
the Office of Samut Prakan Provincial Primary Education Area 1

สุกัญดา อยู่สังข์^{1*} และไตรรัตน์ สิทธิทูล^{2*}
Sukanda Yoosung^{1*} and Thairath Sittitool^{2*}

รับบทความ 13 เมษายน 2563 แก้ไข 4 พฤษภาคม 2563

ตอบรับ 19 พฤษภาคม 2563

Received 13 April 2020 Revised 4 May 2020

Accepted 19 May 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการวัดผลประเมินผล การวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน ทั้งหมด 1,918 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 320 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, กรุงเทพมหานคร 10600
M.Ed., Student in Educational Administration, Siam Technology College, Bangkok 10600, Thailand

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร 10600
Faculty of Educational, Siam Technology College, Bangkok 10600, Thailand

* corresponding author, e-mail: Bowmosukanda@gmail.com, sithitool@gmail.com

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.86$) มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.85$) มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน มาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the level of work performance based on professional standards of teachers under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1, according to the regulations stated in Teachers' Council Act, B.E. 2556-professional standards. The population of this study were 1,918 teachers under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1. The sample subject consisted of 320 teachers randomly selected through the use of tables. The tools used for data collection were questionnaires with 5 rating scales. Data were analyze by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research showed that the overall level of work performance based on professional standards of teachers under the Office of Samut Prakan Primary Educational Service Area 1, was found at a very good level ($\bar{X} = 4.67$). When each work performance under each standard was considered and put in descending order, the following three performances were found at a very good level. The work performance with lowest mean, but at a good level was standard 5-continuously improve teaching media for their effectiveness ($\bar{X} = 4.50$)

Keywords: Performance, Standard of the teacher, Primary Education

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนการจัดการศึกษาให้บังเกิดผลดีมีคุณภาพเพียงพอที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในทิศทางที่พึงประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เพราะปัจจัยสำคัญที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จทางการศึกษา คือ “ครู” ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การศึกษาวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม วิชาชีพครูจึงควรเป็นวิชาชีพของคนเก่ง คนดีในสังคม ผู้ประกอบอาชีพนี้ควรเป็นต้นแบบทางคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติตน การดำรงชีวิต เป็นครู ที่มีอุดมการณ์และสามารถชี้นำสังคมในทางที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553. น. 3)

คุรุสภาในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533

ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณมุ่งมั่นพัฒนา เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากแก่การปฏิบัติ และการประเมินในปี พ.ศ. 2537 คุรุสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 ข้อ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานใหม่ครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ต่อมาปี พ.ศ. 2544 คุรุสภาได้มีการเพิ่มเติมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 12 ข้อ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 ข้อ กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาการของผู้เรียนและสามารถสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และต่อมาพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มีข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน

วิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน หรือ จรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อประกันคุณภาพการทำงาน และการประกอบอาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556, น. 15)

การจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการจัดการศึกษาไม่แตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ กล่าวคือ มีตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีการประกันคุณภาพการศึกษา มีการจัดอบรมสัมมนาเพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพ แต่โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีปัญหาเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน และความก้าวหน้าของครูคือ ครูชำนาญการครูชำนาญการพิเศษ และเชี่ยวชาญเฉพาะด้านยังมีจำนวนน้อย บ้างก็ประสบปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังครู ดังนั้น การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นไปเพื่อเป็นหลักประกันให้มั่นใจว่าครูต้องมีการพัฒนาตลอดเวลาและยิ่งๆ ขึ้น เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม

ให้แก่เยาวชนโดยตรง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมาก

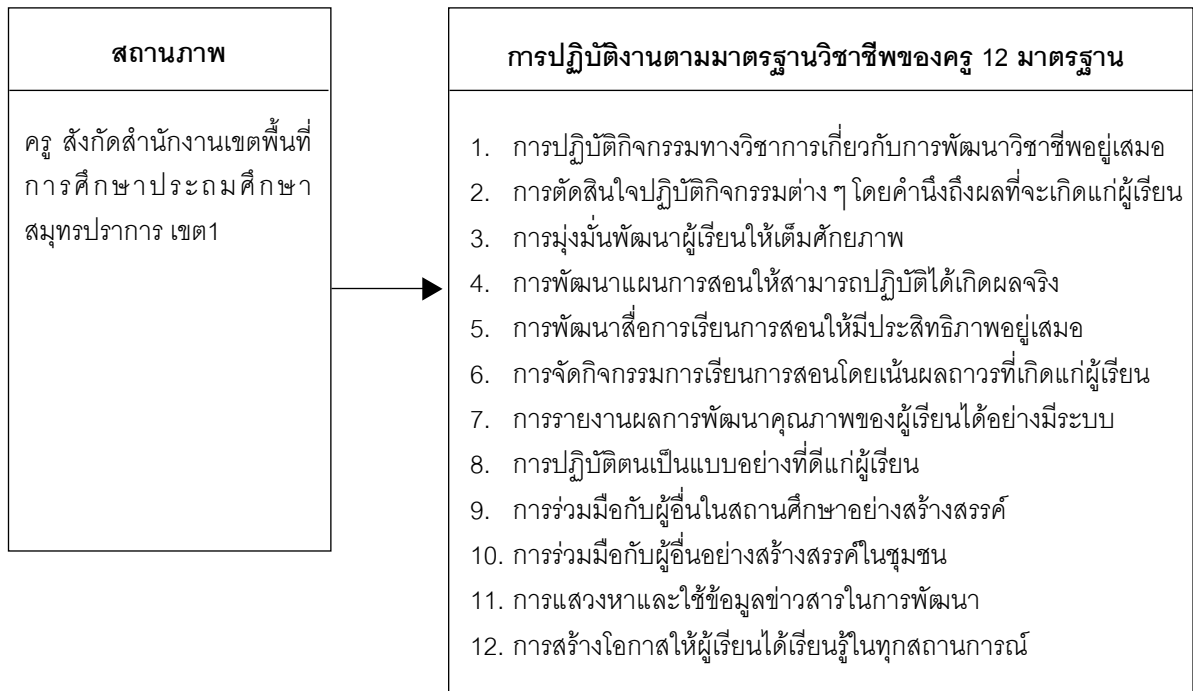
ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูเพื่อเป็นแนวทางในด้านการกำหนดนโยบาย วางแผน แก้ปัญหาให้ถูกต้องและมีการพัฒนาที่เหมาะสม เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในวิชาชีพครูต่อไป และเพื่อทราบการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ว่าปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับใด และเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนเลือกสรรบุคคลเข้าปฏิบัติงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน ทั้งหมด 1,918 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 320 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, p. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (1970, p. 95) แบ่งเป็นเกณฑ์ระดับการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

- 5 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัด

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จะเป็นหน่วยงานที่แจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพราะครูจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขต

4. ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังขั้นตอนต่อไปนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 102-103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปรากฏผลตามวัตถุประสงค์และข้อค้นพบการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายมาตรฐาน

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	ลำดับ
1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	4.68	0.32	มากที่สุด	5
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน	4.68	0.46	มากที่สุด	6
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	4.58	0.54	มากที่สุด	10
4. พัฒนาแผนการสอนให้ปฏิบัติให้เกิดผลจริง	4.72	0.33	มากที่สุด	4
5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.50	0.47	มาก	12
6. จัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	4.60	0.34	มากที่สุด	9
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	4.56	0.34	มากที่สุด	11
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.85	0.25	มากที่สุด	2
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.86	0.25	มากที่สุด	1
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	4.64	0.44	มากที่สุด	8
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.80	0.31	มากที่สุด	3
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์	4.64	0.34	มากที่สุด	7
รวม	4.67	0.31	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรกคือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.85$) และ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 1 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพครู และใฝ่หาโอกาสในการพัฒนาตนเอง ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและเจตคติ ($\bar{X} = 4.70$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกับโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้และเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้อัตนสถานศึกษา และครูเป็นผู้ที่นำข้อมูลข่าวสาร มาปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของครู

กรรมการสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้ร่วมงาน และการประสานสัมพันธ์ สนับสนุนกันและกัน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูสามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมความรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีผลต่อนักเรียนโดยตรง ($\bar{X} = 4.70$) และครูดำเนินกิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ครูส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทุกด้าน ($\bar{X} = 4.70$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 3 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูมีการพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการแสวงหานวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอน และให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ ครูมีการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน โดยการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนเหมาะสม และเต็มศักยภาพ ตามลำดับขั้นการพัฒนา และครูมีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียนโดยการปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามด้านที่บกพร่องอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 4 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า โดยคำนึงถึงเนื้อหาและความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูจัดทำแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและคำหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และแผนการสอนที่ครูสร้างและพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน และข้อจำกัดของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.80$) ครูจัดทำแผนพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ หรือแผนการจัดทำการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติจริง รวมทั้งชุมชนให้ความร่วมมือทุกขั้นตอน เพื่อบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้เป็นหลัก ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และมาก คือ ครูมีการจัดหา ผลิตพัฒนา การใช้สื่อวัตกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่เป็น

สากลและท้องถิ่น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ และครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ครูคิดค้น ผลิตสื่อการเรียนการสอนจากวัสดุในท้องถิ่น และนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$) และครูใช้สื่อดิจิทัลเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือสั่งการเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 6 โดยรวมและอยู่ในระดับมากที่สุด รายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านพฤติกรรมของนักเรียนและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการสร้างภาวะผู้นำ และความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ เทคนิค หรือวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นการติดตามความก้าวหน้าในด้านการเรียน ($\bar{X} = 4.70$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูมีกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนเลือก และปฏิบัติงานตามศักยภาพของตนเอง และครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองและปรับปรุงตนเองได้ ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ข้อ 1 ครูสามารถรายงานผลสัมฤทธิ์นักเรียน มีทักษะวิเคราะห์ การแปลผล การรายงานผล และการนำเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและพัฒนากิจการจัดการทำรายงานการประเมินตนเอง 2 ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์ และใช้กำหนดแนวปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในเป้าหมายเดียวกัน 3 ครูมีการวิจัยศึกษาปัญหา และแก้ปัญหาในชั้นเรียน เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนา ปรับปรุงการสอนของครู ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ครูมีการจัดกิจกรรมผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนจนเป็นที่ประจักษ์ ($\bar{X} = 4.60$) และครูรายงานสภาพปัญหาความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ในห้องที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 8 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกาย และวาจาสุภาพมีความเมตตากรุณาอย่างสม่ำเสมอ, ครูอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และการทำงานได้ตามแผน จนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูเอาใจใส่ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็งเสียสละ, ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับการถูกประเมินการนิเทศจากผู้อื่นได้ดี ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 9 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้น และพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น, ครูมีการอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ, ครูเป็นผู้นำความรู้ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม มาปรับใช้ในสถานศึกษาและเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการสร้างสถานการณ์ที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหา และครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความฉลาดทางอารมณ์ รับฟังความคิดเห็นและตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 10 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก คือ ครูมีทักษะการจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับภูมิปัญญา และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ ครูมีผลงานด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 4.70$) และครูมีการประสานสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ชุมชน และองค์กรในชุมชนเพื่อจัดโอกาสการเรียนรู้ และบูรณาการความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 11 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรกคือ ครูมีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา คือ ครู

วิเคราะห์ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน, ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.90$) และครูใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจตรวจสอบ และกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่งครูเป็นผู้ที่ให้ความสนใจความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

มาตรฐานที่ 12 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรกคือ ครูมีความสามารถในการประเมิน เพื่อวินิจฉัยเกี่ยวกับระดับการเรียนรู้ความก้าวหน้าในงานด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างเครื่องมือการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์และแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) และครูมีทักษะการจัดการเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับภูมิปัญญา เทคโนโลยีในชุมชนทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเป็นสากล, ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถสร้างสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อความสนใจความถนัดความสามารถได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่ามาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และมาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ครูเป็นอย่างดี บทบาทของครูเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ เพราะครูเป็นเครื่องมือแรกที่หล่อหลอมให้บุคลาการของชาติ เติบโตขึ้นมาได้อย่างมีมาตรฐานที่ดี การที่เครื่องมือเหล่านี้จะทำงานได้มีประสิทธิภาพได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมาตรฐานที่เป็นแนวทางในการทำงานได้อย่างเหมาะสมการพัฒนาตนเอง เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการที่จะทำให้การปฏิบัติงานในวิชาชีพมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานที่ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมากและรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ อันเป็นการยกย่องชื่อเสียงให้แก่วิชาชีพครู และเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลทิษ สุขเจริญ (2556) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และงานวิจัยของมิ่งขวัญ พรรัตน์โชค (2556) ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวม ครูมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ อยู่ในระดับมากและในรายมาตรฐานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูตระหนักถึงความสำคัญและเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน เข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ความสามารถและความถนัด และปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และพอใจในบทบาทของตนที่มีส่วนช่วยให้ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะข้าราชการครูด้วยแล้วการปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มิเช่นนั้นจะถือว่าเป็นการขัดคำสั่งราชการมีความผิดทางวินัย ดังนั้น

หากครูทุกคนปฏิบัติงานร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ก็ทำให้งานนั้นๆ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของสถานศึกษานั้นเอง

1.2 มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ และเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนมีระเบียบวินัย และครูมีความประพฤติเรียบร้อย กิริยา วาจาสุภาพมีจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูทั้งนี้เป็นการแสดงออกการประพฤติ ด้านปฏิบัติงาน บุคลิกภาพทั่วไปการแต่งกายกิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูย่อมทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง ย่อมบ่งบอกถึงตัวครูครูทุกคนจึงมีจิตสำนึกในการเป็นครูเป็นตัวอย่างที่ดี จึงปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

1.3 มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 3 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นตามสถานการณ์ของสังคมและนำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและวิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลต่างๆ อย่างมีเหตุผลมีการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการแข่งขันกันมากขึ้น การสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเจริญอย่างต่อเนื่อง ครูจึงต้องให้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์

1.4 มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก เพียงมาตรฐานเดียวที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมากและรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับเทคโนโลยีที่พัฒนาอยู่เสมอเพราะสื่อการสอนจะมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับ การนำไปใช้ให้ตรงกับศักยภาพของผู้เรียนซึ่งความสามารถของผู้เรียนก็มีความแตกต่างกัน จึงส่งผลให้มาตรฐานที่ 5

นี้มีผลการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูอยู่เพียงระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานของวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1.1 มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยเพียงมาตรฐานเดียว อาจเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมากและรวดเร็ว ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละวิชา นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการคิดค้นผลิตสื่อ การใช้สื่อ และการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนอยู่เสมอและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นผลิตสื่อจากวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้ รวมถึงสื่อที่เป็นเทคโนโลยีร่วมสมัยด้วยเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ควรนำข้อมูลที่ค้นพบในมาตรฐานที่ 5 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้บุคลากรครูปรับปรุงหรือพัฒนาพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่หรือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ควรนำข้อมูลที่ค้นพบในมาตรฐานที่ 5 กำหนดเป็นหัวข้อสำคัญในการคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูให้เจาะจงในรายละเอียดของแต่ละมาตรฐานให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรได้มีการศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรมีการศึกษาศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู เพื่อเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการครู พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และอัตราจ้างด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา สุขเจริญ. (2556). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูกลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- มิ่งขวัญ พรรัตน์โชค. (2556). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสายไทร เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2553. กรุงเทพฯ: พรทิพวรรณกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement. Retrieved from <https://www.pdf.semanticscholar.org/4311/e3cdea052e3fe005878b99637808a5f90538.pdf>
- Likert, R. (1970). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.